

สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

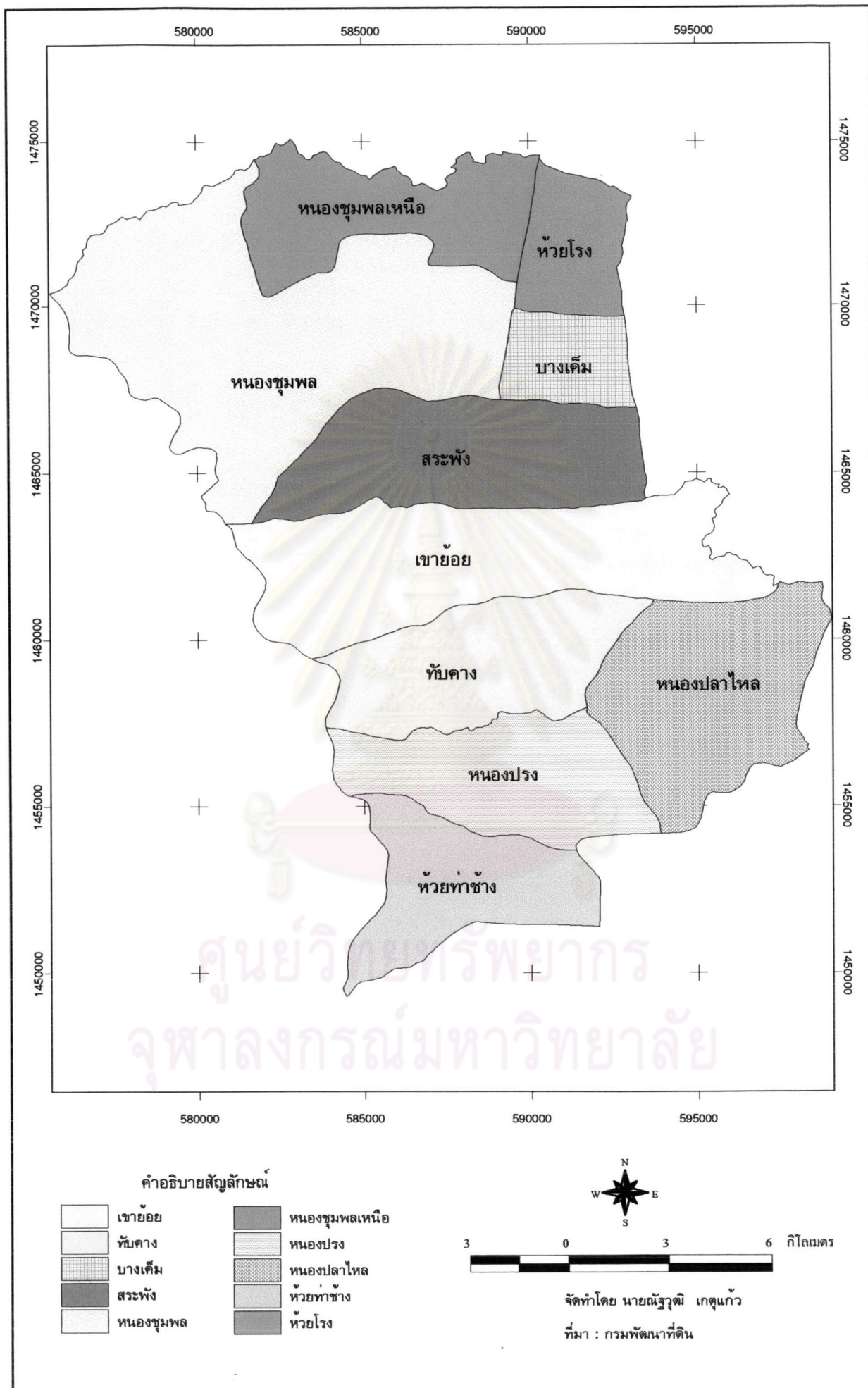
3.1 ประวัติความเป็นมาของพื้นที่ศึกษา

จังหวัดเพชรบุรี ได้รับการขนานนามว่า “เขาวังคู่บ้าน ชนมหวานเมืองพระ เลิศล้ำศิลปะ แดนธรรมะ ทะเลงาม” จากการเป็นดินแดนที่มีลักษณะทางภูมิประเทศที่สวยงาม ดิน น้ำ อุดมสมบูรณ์ จึงทำให้เหมาะสมสำหรับประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเนื่องจากจังหวัดเพชรบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไม่มากนัก จึงทำให้มีนักลงทุนได้เข้ามาประกอบกิจการต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา ผลกระทบที่ตามมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เปลี่ยนแปลงพื้นดินสำหรับเกษตรกรรมให้กลายเป็นพื้นที่สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรม

จากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการอุตสาหกรรม โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการอุตสาหกรรม (Board of Investment : BOI) และความร่วมมือของนักลงทุนต่าง ๆ จึงทำให้มีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นจำนวนมาก โดยเฉพาะในอำเภอเขาย้อยยังเป็นอำเภอแรกของเขตส่งเสริมการลงทุนที่ 3 ก่อนเข้าสู่จังหวัดทางภาคใต้ ซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์เป็นอย่างมาก เช่น การลดหย่อนภาษีต่าง ๆ ได้รับการบริการทางสาธารณูปโภคเป็นอย่างดี ทำให้มีการลงทุนมาก นอกจากนี้ทำเลที่ตั้งของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี อยู่ไม่ไกลจากจังหวัดกรุงเทพฯ จึงช่วยลดปัญหาเรื่องการขนส่งไปได้ การคมนาคมสะดวก ส่งผลให้พื้นที่ทางการเกษตรลดลง ประชากรในภาคการเกษตรหันไปประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น จนกลายเป็นอำเภอที่น่าสนใจสำหรับการลงทุนเป็นอย่างยิ่ง

3.2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของอำเภอ

อำเภอเขาย้อย เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของตัวจังหวัดเพชรบุรี ระยะทางประมาณ 23 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางหลวงหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ระยะทาง 137 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางหลวงหมายเลข 35 (สายธนบุรี – ปากท่อหรือพระราม 2) ระยะทาง 97 กิโลเมตร โดยอำเภอเขาย้อยมีพื้นที่ประมาณ 321 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 200,625 ไร่ (ภาพที่ 3.1)

ภาพที่ 3.1 แผนที่แสดงขอบเขตตำบลในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

อำเภอเขาย้อยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่อื่นดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และอำเภอ บ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบ้านลาด และอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ลักษณะของสภาพภูมิประเทศของอำเภอเขาย้อย โดยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ราบสูง และที่ราบลุ่ม ที่ราบสูงอยู่ทางทิศตะวันตก ซึ่งมีภูเขาเป็นแนวกั้นระหว่างแนวเขตติดต่อกับอำเภอ หนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี และที่ราบลุ่มบางแห่ง ส่วนใหญ่อยู่ทางทิศตะวันออกของฝั่งถนน เพชรเกษมซึ่งในอดีตส่วนใหญ่ประชากรในพื้นที่มีอาชีพเกษตรกรรม แต่ทว่าในพื้นที่อำเภอเขาย้อย นั้นไม่มีแม่น้ำสายหลักไหลผ่านมีเพียงแต่คลองชลประทานจัดส่งน้ำที่ทางราชการจัดทำขึ้น ต่อมา เมื่อมีการสนับสนุนการตั้งอุตสาหกรรมในจังหวัดเพชรบุรีมากขึ้น ทำให้ประชากรในอำเภอเริ่มที่จะ มีการประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น โดยมีการละทิ้งพื้นที่หันมาประกอบ อาชีพในภาคอุตสาหกรรม

3.2.1 เขตการปกครอง

อำเภอเขาย้อยแบ่งเขตการปกครองตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2547 เป็น 10 ตำบล 57 หมู่บ้าน ได้แก่

1) ตำบลเขาย้อย	มี	7	หมู่บ้าน
2) ตำบลสระพัง	มี	4	หมู่บ้าน
3) ตำบลบางเค็ม	มี	6	หมู่บ้าน
4) ตำบลหนองชุมพล	มี	7	หมู่บ้าน
5) ตำบลหนองชุมพลเหนือ	มี	7	หมู่บ้าน
6) ตำบลห้วยโรง	มี	4	หมู่บ้าน
7) ตำบลทับคา	มี	5	หมู่บ้าน
8) ตำบลหนองปรัง	มี	6	หมู่บ้าน
9) ตำบลหนองปลาไหล	มี	5	หมู่บ้าน
10) ตำบลห้วยท่าช้าง	มี	6	หมู่บ้าน

มีรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น 2 รูปแบบ ได้แก่

1) เทศบาลตำบล 1 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลเขาย้อย มีพื้นที่การปกครองประกอบด้วย

- ตำบลเขาย้อย	หมู่ที่ 3,4,5,6	เป็นเขตเทศบาลทั้งหมู่บ้าน
	หมู่ที่ 1,2	เป็นเขตเทศบาลบางส่วน
- ตำบลสระพัง	หมู่ที่ 3,4	เป็นเขตเทศบาลทั้งหมู่บ้าน
	หมู่ที่ 1,2	เป็นเขตเทศบาลบางส่วน
- ตำบลบางเค็ม	หมู่ที่ 1,2,3,4,5,6	เป็นเขตเทศบาลทั้งตำบล
- ตำบลทับคาง	หมู่ที่ 5,3	เป็นเขตเทศบาลทั้งหมู่บ้าน
	หมู่ที่ 1,2,6,3	เป็นเขตเทศบาลบางส่วน

2) องค์การบริหารส่วนตำบล มี 8 แห่ง ได้แก่

- องค์การบริหารส่วนตำบลเขาย้อย
- องค์การบริหารส่วนตำบลสระพัง
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองชุมพล
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองชุมพลเหนือ
- องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโรง
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาไหล
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรอง
- องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยท่าช้าง

3.2.2 ประชากร

ในเดือนสิงหาคม พ.ศ.2548 ได้มีการสำรวจจำนวนประชากรในเขตอำเภอเขาย้อย ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 37,928 คน โดยแยกเป็นชาย 18,297 คน และ หญิง 19,614 คน จำนวนครัวเรือน 11,135 หลังคาเรือน มีความหนาแน่นเฉลี่ยต่อพื้นที่ประมาณ 124 คน/ตารางกิโลเมตร โดยแยกเป็นรายตำบลดังนี้ (ตาราง 3.1)

ตารางที่ 3.1 สถิติจำนวนประชากรในเขตอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ.2548

ลำดับ	ตำบล	จำนวนประชากร			หลังคาเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
1.	เขาย้อย	3,781	3,903	7,684	2,201
2.	หนองชุมพล	2,134	2,256	4,390	1,309
3.	หนองชุมพลเหนือ	2,009	2,118	4,127	1,095
4.	หนองปรัง	1,916	2,115	4,031	928
5.	บางเค็ม	1,914	2,026	3,948	1,164
6.	ทับคาง	1,673	1,869	3,550	1,117
7.	สระพัง	1,549	1,688	3,220	1,234
8.	ห้วยโรง	1,195	1,337	2,532	738
9.	หนองปลาไหล	1,291	1,393	2,684	750
10.	ห้วยท่าช้าง	853	909	1,762	599
	รวม	18,297	19,614	37,928	11,135

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2548

ด้านอุตสาหกรรมในอำเภอเขาย้อย

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้ประกาศให้จังหวัดเพชรบุรีเป็นเขตส่งเสริมการลงทุน เขตที่ 3 และจังหวัดเพชรบุรีได้ประกาศให้อำเภอเขาย้อยเป็นเขตอุตสาหกรรมนิคมอุตสาหกรรม มีนักลงทุนเข้ามาตั้งโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะพื้นที่ฝั่งตะวันตกของถนนเพชรเกษม มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ขึ้นทะเบียนอุตสาหกรรมจังหวัด 112 แห่ง แยกประเภทดังนี้

- 1) โรงสีข้าว 34 แห่ง
- 2) โรงงานอุตสาหกรรม 78 แห่ง

ด้านแรงงาน

ร้อยละ 80 ของแรงงานในพื้นที่อำเภอเขาย้อยอยู่ในภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 15 อยู่ในภาคเกษตรและอื่น ๆ อีกร้อยละ 5 นอกจากนี้สามารถจำแนกเป็นแรงงานในพื้นที่ร้อยละ 80 และร้อยละ 20 เป็นแรงงานต่างพื้นที่มาจากต่างจังหวัดใกล้เคียง เช่น ราชบุรี สมุทรสงคราม เป็นต้น

ด้านการพาณิชย์และบริการ

การค้าและการลงทุนในเขตอำเภอเขาย้อย ส่วนใหญ่จะเป็นค้าขายพื้นฐาน ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนต่าง ๆ ในอำเภอยังเป็นชุมชนกึ่งชนบท (ความหนาแน่นประชากร : ตารางกิโลเมตร เท่ากับ 124 คนต่อตารางกิโลเมตร) การค้าส่วนใหญ่จะเป็นผลผลิตทางการเกษตร นำมาจำหน่ายซึ่งกันและกัน ศูนย์การค้าจึงไม่มี

- ตลาดที่สำคัญ คือ ตลาดสี่แยกวัดยาง
- ตลาดนัดมีทุกตำบลและผลัดเปลี่ยนกันจัดในแต่ละวัน

3.2.3 ทิศทางการพัฒนาพื้นที่ศึกษา

ทิศทางการพัฒนาของจังหวัดเพชรบุรี

- 1) วางแผนการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้เหมาะสม
- 2) พัฒนาสิ่งแวดล้อมเมืองและแม่น้ำสายหลัก
- 3) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทางเลือกด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม ควบคู่กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มประชุมสัมมนา - นันทนาการ และสร้างความเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว (ทะเล ป่า เขา)

- 4) ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการท่องเที่ยว
- 5) ควบคุมมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย เพื่อการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศ

- 6) การส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม
- 7) สนับสนุนให้มีนิคมอุตสาหกรรม หรือเขตอุตสาหกรรม
- 8) สนับสนุนให้โรงงานอุตสาหกรรมใช้เทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด

เป้าหมายของการพัฒนาอำเภอ

- 1) พัฒนาปรับปรุงถนน และจัดการระเบียบการจราจรผู้ใช้รถใช้ถนน เพื่อให้สามารถสัญจรไปมาได้อย่างสะดวก
- 2) พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และสภาพแวดล้อมของอำเภอ
- 3) พัฒนาให้อำเภอเขาย้อย เป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ควบคุมภาวะได้
- 4) พื้นฟูภาคเกษตรกรรม และพัฒนาชนบท
- 5) โครงการปราบปรามยาเสพติด
- 6) พัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม

3.2.4 ศักยภาพของอำเภอ

- 1) เป็นเมืองที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก สามารถรองรับการขยายตัวด้านที่อยู่อาศัย ด้านธุรกิจบริการ เช่น การค้า การเดินทางโดยสาร การขนส่งทางรถยนต์ รถไฟ เป็นต้น
- 2) เป็นเมืองที่สะดวกทางการขนส่ง มีถนนสายหลักที่มุ่งสู่ภาคใต้ตัดผ่านกลางอำเภอ คือ ถนนเพชรเกษม
- 3) เป็นเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ 3 อำเภอแรกสู่จังหวัดทางภาคใต้ ซึ่งได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จากรัฐบาล
- 4) มีถนนหนทางสามารถสัญจรไปมาได้อย่างสะดวก การสื่อสาร ไฟฟ้า ขยายเขตเพิ่มมากขึ้น จนพร้อมรองรับการเข้าลงทุนอุตสาหกรรม

3.3 ปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่น และข้อจำกัดในการพัฒนา

3.3.1 ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

- ปัญหาค่าครองชีพสูง เนื่องจากปัจจุบันสภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมเป็นภาคอุตสาหกรรม ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจ จึงทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นเป็นอย่างมาก
- ปัญหาการขาดพื้นที่ทำกิน เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง เพราะที่ดินส่วนใหญ่เป็นของนายทุนเพื่อนำไปสู่การผลิตในภาคอุตสาหกรรม โดยมีการกว้านซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไรในการสร้างโรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้เกษตรกรต้องไปเช่าที่ดินมาประกอบอาชีพ บางพื้นที่เจ้าของที่ดินต้องการให้เลิกเช่าที่ดิน เพื่อไปขายให้กับโรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้ประชาชนกลุ่มนี้เดือดร้อน

3.3.2 ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- ปัญหาที่ดินราคาแพง เนื่องจากความต้องการที่ดินไปใช้ประโยชน์ด้านอุตสาหกรรมที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้นโดยเฉพาะบริเวณริมถนนเพชรเกษม ทั้ง 2 ฝั่ง เพราะสะดวกในการคมนาคม ส่วนบริเวณที่อยู่ห่างไกลออกไป เริ่มมีการซื้อขายที่ดินมากขึ้น เพราะได้มีถนนตัดผ่านเข้าไปมากขึ้น จึงทำให้ที่ดินราคาแพง
- ปัญหาน้ำท่วม เนื่องจากพื้นที่บริเวณอำเภอเขาชัยย่อย สภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาที่ราบลุ่ม จึงทำให้ช่วงฤดูฝน เกิดน้ำท่วมขังขึ้น จึงทำให้ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก
- ปัญหาขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากทางด้านเกษตรกรรม ผู้ประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นแรงงานสูงอายุ เพราะคนรุ่นใหม่ไม่นิยมประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงหันไปสู่อุตสาหกรรมแทนโดยการเข้าไปขายแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม

3.3.3 ปัญหาด้านสังคม

การเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมเป็นภาคอุตสาหกรรมส่งผลกระทบต่อสังคมในชนบทเป็นอย่างมาก กล่าวคือ คนรุ่นใหม่ มักจะเข้าไปทำงานในโรงงาน ทำให้ขาดคนรุ่นใหม่ที่จะมาเป็นผู้นำชุมชน นอกจากนี้ในการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมจำเป็นต้องใช้แรงงานมาก จึงทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานเข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก ซึ่งเมื่ออยู่รวมกันมาก ๆ ก็ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหายาเสพติด ลักเล็กขโมยน้อย อาชญากรรม ขยะ เป็นต้น

3.3.4 ปัญหาด้านวัฒนธรรมประเพณี

เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มักจะไม่ค่อยมีวันหยุด ซึ่งถ้าหากเป็นวันหยุดก็จะมีการเล่นค้ำตบแทนที่สูงขึ้น จึงทำให้ไม่สามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา และยังมีการเล่นแบบพฤติกรรมตามสังคมสมัยใหม่

3.3.5 ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและมลภาวะ

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและมลภาวะยังไม่ค่อยมีในอำเภอเขาชัยย่อย เพราะโรงงานส่วนใหญ่ จะเป็นโรงงานประกอบชิ้นส่วนไม่ใช่โรงงานผลิต จึงก่อให้เกิดมลภาวะยังน้อยอยู่และอยู่ในภาวะที่ควบคุมได้

3.3.6 ปัญหาทางด้านสาธารณสุข

จากการที่มีคนเข้ามาอยู่อาศัยรวมกันมาก ๆ ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสาธารณสุข เช่น ปัญหาโรคเอดส์ เพราะการที่มีวัยหนุ่มสาวที่อาจยังไม่มีความรู้มากพอ มาอยู่รวมกันนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ และติดโรคกันมากที่สุด เป็นต้น

3.3.7 ปัญหาแหล่งน้ำ

- ปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง เนื่องจากทั้งน้ำในคลองชลประทาน และแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่น้อย จึงทำให้ไม่พอเพียงสำหรับการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
- ขาดแคลนน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะในบางพื้นที่

3.3.8 ปัญหาขาดความรู้

- ประชาชนนิยมเข้าไปใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้ไม่นิยมศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
- การรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนยังไม่ทั่วถึง

จากการศึกษาในพื้นที่อำเภอเขาย้อย ทำให้ทราบว่าส่วนใหญ่หันไปให้ความสนใจกับการประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรมมากกว่าเดิม จึงทำให้มีการใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรมมากขึ้น จึงทำให้การประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมน้อยลง นอกจากนี้การที่มีโรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาตั้งโรงงานในบริเวณพื้นที่ศึกษานี้ ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ทุกฝ่ายจะต้องหันมาร่วมมือในการวางแผนเลือกที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมมากที่สุด

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย